

LJUBLJANA, 9. OKTOBRA 1956

LETO III., ŠTEV. 78

11. seja Okrajnega ljudskega odbora

Dne 5. t. m. je bila 11. seja okrajnega ljudskega odbora. Glavne dnevnega reda so bile:

Poročilo o izvršitvi družbenega plana in proračuna v prvem polletju 1956 ter poročilo sanitarnega inšpektorja o stanju epidemije in ohranjenosti v okraju in o higienskem stanju šol.

Poročilo o izvršitvi družbenega plana za I. polletje 1956

Poročilo je dal inž. Ivo Klemenčič, podpredsednik OLO, ki je izdal podatke o izpolnitvi plana v I. polletju so bili objavljeni že v Glasniku.

Težko je govoriti o izpolnitvi družbenega plana v I. polletju, ko smo sprejeli šele konec maja. Gospodarstvo je teklo svojo pot po načrtu lanskega leta, ki so bile že izpolnjene s prilagajanjem sklepov IV. plenuma v Beogradu, kar lahko ugotovimo iz končnih rezultatov I. polletja tudi pred sprejetjem družbenega plana.

Osnovno oceno izpolnitve družbenega plana v letošnjem I. polletju nam vsekakor pokaže realizacija družbenega dohodka, ki ga je ustvarilo gospodarstvo v tem obdobju. Celotni dohodek je presegel višino 48 milijard dinarjev, t. j. 45% več, kot je bila postavljena s planom.

Jasno je, da je dinamika plana v I. polletju v vseh panogah gospodarstva izpolnjena v II. polletju, vendar lahko iz gornjega procenta sklepamo, da je tempo proizvodnje le prepočasno, da bi lahko bili zadovoljni, če primerjamo polletne izpolnitve v prejšnjih letih. Tako je v lanskem letu celotni dohodek dosegel 45%. Razen tega predvidevamo letos za 8% višji dohodek nasproti lanskemu letu.

To zahteva znatno večje napore v I. polletju. In ker smo že pravkar v zadnjem kvartalu, moramo ugotoviti, da nepopolni podatki kažejo na intenzivnejše izpolnjevanje plana v III. kvartalu, ter da v zadnjem kvartalu napeti sile, da nadoknadimo manjkajočo proizvodnjo. Zato je prav, da na kratko že objavljene ugotovitve analiziramo glavne vzroke, ki so pripeljali na zaostajanje tempa proizvodnje, in kako se izpolnjujejo planom postavljene naloge.

Ena osnovnih nalog proizvodnje v letošnjem letu je bila sprememba strukture v prid sredstev za razvoj potrošnje ob istovrstnem pač delu. Za naš okraj sicer nimamo popolnih podatkov, obstoječi politiki, upoštevajoč tudi republiške, nam kažejo, da se struktura proizvodnje ni bistveno spremenila.

Osnovni vzrok temu je vsekakor manjkanje električne energije, ki je bilo posledica slabih vremenskih prilik v zimskih mesecih. Izpad energije v našem okraju znašal okrog 10% normalne polletne potrebe v industriji, dočim je bil v ostalih proizvodnih vejah, predvsem v obrti, izpad se je čutil seveda v proizvodnji za široko po-

trošnjo kot v ostali proizvodnji, ker to zahtevajo že tehnološki postopki. V tej smeri bo potrebno po odgovarjajočih organih še bolj vskladiti plane redukcij električne energije. Upoštevaje, da so v letošnjem letu spuščene v pogon nove kapacitete in da je bila v poletnih mesecih zmogljivost central 16% nad potrošnjo, lahko upamo, da bo oskrba z električno energijo v II. polletju zadovoljiva. Kljub temu pa morajo podjetja, ki razpolagajo z lastnimi agregati, posvetiti njihovem vzdrževanju polno pozornost.

Nadalje obstajajo še vedno nekateri znaki zapostavljanja proizvodnje za široko potrošnjo glede oskrbe s surovinami, predvsem iz uvoza. V neki meri je sicer krivda tudi samih gospodarskih organizacij, ki se niso dovolj znašle v deviznem sistemu. Vendar menim, da bo potrebno še v večji meri prvenstveno zagotoviti devizna sredstva za potrebe te vrste proizvodnje, s čimer se bo povečala produktivnost in izraba kapacitet, s tem pa tudi zniževanje cen naših artiklov široke potrošnje.

Neko zmedo v proizvodnji teh artiklov je povzročilo tudi večanje zalog v nekaterih panogah, predvsem v tekstilni. Ta pojav se je odrazil celo do tendence — ne stretniti za čim boljšo izrabo kapacitet — če že ne k zniževanju proizvodnje.

Če hočemo obravnavati ta problem, vas moram spomniti na situacijo, ki je vladala v lanskem letu na tržišču. Za to obdobje je bila karakteristična slaba preskrbljenost tržišča, to se pravi pomanjkanje blaga, predvsem pa neenakomerna oskrba tržišča, ki je imela za posledico dvigovanje cen. Temu je v precejšnji meri pomagala tudi razmeroma visoka stimulacija izvoza, predvsem na področju kmetijskih artiklov. Zaradi tega je potrošniška mrzlota zajela predvsem živilski trg, bojazan pred zmanjšanjem vrednosti dinarja pa je seveda navajala potrošnike k nakupu tudi industrijskih artiklov. Ker je največji del svoje kupne moči za te vrste blaga lahko dal predvsem kmečki potrošnik, ki je glede asortimenta in kvalitete manj zahteven, je trgovina zlahka spravljala v promet manj kvalitetno blago. Ta proces je potegnil v svoj krog tudi industrijo.

Toda te račune lahko zaslužka so prekrizali ukrepi nove gospodarske politike. Njihov namen je bil tudi vskladiti porast življenjskega standarda mestnega in kmečkega prebivalstva. Tozadevni ukrepi so na eni strani povečali kmečke davkatve, ki so se vskladile s porastom njegovega dohodka na račun cen

in z zmanjšanjem dohodkov nekmečkih dejavnosti, kar je predvsem posledica zniževanja investicij. Svoj odraz na tržišče pa je imelo tudi v neki meri povečanje potrošniških kreditov delavca in nameščenca konec preteklega leta.

To so glavni vzroki večanja zalog tako v proizvodnji kakor v trgovini. Toda tega nas ne sme biti strah, to so osnovni koraki k stabilizaciji tržišča. Prvič se namreč v ostrejši obliki kaže preorientacija našega gospodarstva v smislu delovanja zakona ponudbe in povpraševanja. Prvič so proizvajalci nekaterih panog čutili, da niso več v monopolnem položaju, ko so oni diktirali potrošniku ne samo ceno, ampak tudi kvaliteto in asortiment. Nekateri so še danes mišljenja, da mora iti njihova proizvodnja v promet kakor v času distributivnega gospodarstva.

Vse to pa postavlja pred proizvajalce, pred delavske svete in kolektive dve osnovni nalogi: borbo za kvaliteto in asortiment, ki bo ustrezal željam potrošnika, ter borbo za zmanjšanje proizvodnih stroškov in večjo produktivnost. Vse to pa je še kako na liniji sprememb gospodarske politike za stabilizacijo tržišča in na liniji zaustavljanja procesa slabšanja gospodarskih pogojev mestnega in industrijskega prebivalstva.

K prvemu problemu mi dovolite nekaj pripomb. Predvsem menim, da je povezava proizvodnje s trgovino in obratno nezadostna. Mislim, da bi bilo treba misliti, koliko je temu kriva organizacija grosistične trgovine ter njeni odnosi do trgovine na malo, vsekakor pa je treba urediti povezavo med industrijo in grosistom. V naši državi imamo že nešteto raznih razstav in velesejmov, to se pravi, dovolj prilike, kjer bi lahko industrija preko trgovine »vnovčila« želje in potrebe potrošnika. Ugotoviti pa moramo, da proizvodnja še danes ni vsklajena niti s sezono potrošnje. Zakaj? Zato, ker je prodala, kar je proizvedla, ker je bil potrošnik vse premalo zahteven.

Ta dva momenta pa nista važna samo zaradi neposredne zadovoljive potrebe domačega potrošnika, ampak vsebolj usposablja proizvajalce za konkurenco na svetovnem tržišču, kjer obstajajo še velike možnosti plasmana in s tem odstranjevanja prekomernih zalog.

Tudi izvoz nekaterih artiklov dela slabo kri med proizvajalci, češ zaradi tega se nam še bolj dvigajo zaloge. Mislim, da nam je gotov uvoz artiklov široke potrošnje potreben, predvsem za kritje potreb po deficitarnih artiklih, na drugi strani pa z izbrano kvaliteto sili domačo proizvodnjo k njenemu izboljšanju. Sicer pride do nekaterih nepravilnosti na eni strani zaradi nepopolnega načina razdeljevanja deviznih sredstev, na drugi strani pa tudi zaradi nezadostnega poznavanja želja in možnosti potrošnika.

Znan je n. pr. primer nabave večjih količin nyloga, ki mu je morala trgovina globoko znižati ceno, da ga je lahko spravila v promet. Taka precenjevanja in nepravilne ocene tržišča gredo vsekakor na škodo potrošnika, pa čeprav se je cena znižala.

In sedaj še vprašanje zalog, tendence k znižani proizvodnji in v tej zvezi vprašanje zniževanja cen.

Kakor smo ugotovili, so zaloge na eni strani pozitivno vplivale v smislu lomljenja monopolnih pozicij proizvodnje, na drugi strani pa moramo ugotoviti, da obstoječe zaloge še vedno ne ustrezajo višini, ki je normalna za tak nivo proizvodnje, saj so bile zadnja leta zaloge tako rekoč iste ob močnem porastu proizvodnje. Tako povečane zaloge morajo vplivati tudi na izboljšanje pogojev oskrbe proizvodnje. In če damo še tukaj možnosti na zunanjem trgu, bomo s tem ugotovili vrsto novih nalog.

Predvsem se je tu treba ozreti na povezavo med proizvodnjo in zunanjetrgovinskimi podjetji. Dejstvo je, da na področju zunanje trgovine niso bile izčrpane vse možnosti te dejavnosti. Eden glavnih vzrokov za to je predvsem v tem, da zunanjetrgovinska podjetja še vse preveč menijo, da so sama sebi namen, da so še vse premalo postala agent proizvodnje in da svoje dejavnosti ne usmerjajo dovolj v smislu pomagajev proizvodnji. Imamo konkretne primere, ko podjetja živijo, to se pravi, da dobivajo redne prejemke na račun nekega več ali manj slučajno sklenjenega ali celo dodeljenega posla, da jih pa potem prav malo zanimajo ostali posli, ki so pa prav tako važni za proizvodnjo. Zato se opaža pri nekaterih zunanjetrgovinskih podjetjih upadanje prometa tudi zaradi izgube posameznih komitentov, odgovor za to pa je navadno izpad kakega večjega posla, ki ga je izvršil pač nekdo drugi. Izgleda, da nam tudi izvršena reorganizacija v zunanji trgovini ni prinesla želenega uspeha, ter bo naša naloga, da bomo iskali še novih možnosti izboljšanja.

Kreditna politika je igrala seveda bistveno vlogo pri prilagajanju gospodarskih organizacij novim razmeram na tržišču. Iz objavljenih podatkov vidimo velik skok obratnih kreditov, in sicer za 32% samo v I. polletju. Večji del tega porasta gre na trgovino, kar je normalno v smislu stabilizacije tržišča, čeprav ni šel na račun povečanja proizvodnje, ampak standardizacije zalog, ne v smislu zamrzovanja, ampak narobe, z večjimi zalogami omogočiti boljše oskrbo proizvodnje in z večjim asortimanom povečati promet in s tem zvišati obračanje vloženih sredstev. V tem smislu moramo razumeti višja obratna sredstva, kar se bo odrazilo še posebno v novem kreditnem sistemu, ki se že realizira.

Neopravičen pa je bil v trgovini v I. polletju strah pred večjim namenjanjem kreditnih sredstev in večanjem sortirane zaloge, pričakuje nekega tobožnega znižanja cen. Kajti do nekakega kopičenja zalog je dejansko prišlo samo v teks-

tilni stroki in delno pri investicijskem materialu (cement, elektromaterial). S tem pa še daleč ne moremo govoriti o nasičenosti tržišča, ki bi v takratni situaciji absolviralo še mnogo deficitnega materiala vseh ostalih strok in dobro sortiranega materiala prav v teh strokah, kjer so se večale zaloge. Na to kaže tudi nezmanjšani promet v trgovini na malo, ki se je nasprotno celo povečal v primerjavi s I. polletjem lanskega leta. In če dodamo k temu še ugotovitev, da se produktivnost ni bistveno povečala oz. celo zmanjšala, kakor se ugotavlja v republiškem merilu, potem mislim, je jasno, da gre tako zniževanje cen lahko samo na račun znižanega dobička. Tako suho zniževanje cen pa je samo kratkovidno, ker na eni strani vpliva na rušenje osnovnih proporcij družbenega plana, na drugi strani pa je zelo nevarno tudi za samu podjetja, ki jim ekonomska situacija še ne zagotavlja, da ne bodo ponovno prisiljena dvigniti cen. In baš tako nihanje cen pri artiklih široke potrošnje že samo po sebi pospešuje nestabilnost tržišča. Zato mora veljati borba za znižanje cen predvsem k povečanju produktivnosti in boljše organizacije dela. Šele takrat ne bo bojazni, da se bo morala cena ponovno dvigniti. Edino tako zniževanje je družbeno opravičljivo in za potrošnika koristno.

V tej zvezi naj omenim še pojav, da so nekatera industrijska podjetja zopet planirala napačno razdelitev dohodka, seveda v smislu zmanjševanja dobička in napenjanja drugih elementov dohodka. Nekaj podjetij je namreč precej više doseglo planirani dobiček kot pa celotni dohodek. To ni sicer slučaj nekega poviševanja cen, pač pa je realizacija zopet demontirala njihov strah pred povišanjem cen za surovine in s tem materialnih stroškov. Tako so taka podjetja zavestno ignorirala sklepe I. plenuma SZDL, ter s tem rušila proporcije družbenega plana, ki so bili seveda postavljeni na osnovi planiranih sredstev, s tem pa tudi škodovala sama sebi. Kajti sredstva, ki ostanejo podjetju, zaradi tega ne bi bila nič manjša.

Poglejmo še vpliv sprememb gospodarske politike na stroke industrije in druge gospodarske panoge, katerih proizvodnja oz. usluge so investicijskega značaja. Te tri industrijske stroke — kovinska, elektroindustrija in industrija gradbenega materiala — poleg gradbeništva, so najslabše izpolnile plan dohodka. Odstotek izpolnitve v kovinski je 38, v elektroindustriji 35, v industriji gradbenega materiala pa 40, pred tem pa predstavljajo 22% dohodka celotne industrije, oz. okrog 15% celotnega gospodarstva. Vsekakor bistveno vplivajo na izvršitev, posebno če še dodamo gradbeništvo, ki je doseglo 33% planiranega dohodka, ki je udeležen z okrog 8% v sklopu gospodarstva.

Tudi tukaj je v precejšnji meri vplival izpad električne energije. Normalna dinamika izvrševanja proizvodnje v kovinski stroki je predvsem odpovala zaradi nenormalno nedokončane proizvodnje (n. pr. Litostroj). Razen tega je bilo dejansko težko pravilno planirati, ker so bili ti plani v veliki meri odvisni od investicijskih sredstev, določenih v družbenih planih, ki pa so bili zelo kasno sprejeti, tozadevni predpisi o njihovi uporabi pa so izšli šele kasneje. To je seveda odložilo začetek del, pa tudi roke dovršitve investicijske opreme.

V teh strokah nastopa problem plasmaja z vso ostrojtjo, ki se mora

rešiti ali s preorientacijo v proizvodnji ali pa s plasmanom na zunanjem tržišču. Druge rešitve ni, kajti tempo investicijske izgradnje se je zmanjšal, s tem pa tudi potreba po teh izdelkih, kolikor še naprej niso deficitarni. Ravno v tej smeri podjetja niso dovolj storila ter je to njihova naloga tudi v bodoče, če hočemo, da bodo osnovna sredstva polno izkoriščena. Predvsem je treba izčrpati vse možnosti na zunanjem tržišču, ker je taka preorientacija najcenejša. Pomagati pa bo treba podjetjem predvsem z elastičnim sistemom kreditiranja, da bodo dosegla potrebno kvaliteto.

Za gradbeništvo samo je še posebej zanimiva zelo nizka realizacija dobička, ki je bil dosežen s ca. 8%. To kaže na ostro konkurenco na licitacijah, ki je vplivala na znižanje cen gradbenim storitvam za okrog 10%. V principu je taka konkurenca seveda zdrava in je skrajni čas, da je do tega prišlo. Vendar nesolidne kalkulacije nekaterih podjetij bodo lahko rodile tudi težke posledice, ki jih bodo morali nositi ljudski odbori. Zato je pravočasna kontrola v tej smeri na mestu.

Mimogrede naj omenim, da prej navedeni vzroki vplivajo seveda tudi na izvrševanje investicij v okviru našega okraja tako negospodarskih kakor tudi gospodarskih v vseh panogah industrije, kjer je kasna dodelitev investicijskih sredstev vplivala tudi na neizvršitev proizvodnega plana nekaterih podjetij pa tudi kmetijstva, kjer so bili kasno sprejeti predpisi za črpanje sredstev. Edino za pospeševanje obrti so bila sredstva na razpolago in zopet moram ugotoviti, da so bila razmeroma nizko koriščena, ker še danes nimamo detajlno izdelanega pregleda potreb in lokacij obrtnih uslužnostnih obratov. Mislim, da prav zato manjka potrebne organizacije, bodisi v ljudskih odborih ali pri zbornici, ki bi to vprašanje učinkovito reševala, kakor rešuje Zavod za stanovanjsko izgradnjo probleme svojega področja. Vsekakor je treba nujno postaviti ta problem tudi pred občinske ljudske odbore.

Zaradi splošnega zastoja inozemskega turizma v predsezoni gostinstvo na območju okraja ni utrpelo večje škode, ker je Ljubljana le turistično prehodno mesto. Pač pa je ta izpad delno vplival na finančni uspeh turističnih podjetij.

V zvezi s pravilno politiko razvoja turizma je naloga turističnih in gostinskih podjetij, da določijo cene za prihodnjo sezono in teh cen ne spreminjajo več. Naša naloga pa je zagotoviti podjetjem planske instrumente, ki ne bodo vplivali na spremembo kalkulacij, na osnovi katerih so bile te cene določene.

Iz vsega doslej navedenega se jasno vleče nit dviga proizvodnosti dela: to je gotovo naše ključno vprašanje, ki ga je kot osnovno postavil IV. plenum. Na tako mesto smo ga postavili tudi v našem družbenem planu. Spomnil vas bom, da si nekateri delovni kolektivi že v svojih predlogih planov niso postavili za nalogo dvigniti z vsemi obstoječimi možnostmi produktivnost. Celotno narobe — nekateri so celo predvidevali, da bodo zaposlili novo delovno silo ob zmanjšanju proizvodnje. Zato je družbeni plan okraja ocenil realne možnosti s 5 do 6% povečanjem storilnosti, s čimer bi sicer prekoračil povprečno število zaposlenih v letu 1955 v industriji za 3% ob 9% prekoračenju količinske proizvodnje.

Realizacija I. polletja nam kaže, da te naloge nismo izvršili. Če pri-

merjamo isto obdobje lanskega leta, vidimo, da smo količinsko proizvodnjo presegli za 4% pri 3% več zaposlenih. Ob upoštevanju objektivnih težav, to je pomajkanja električne energije in surovin. Iz tega lahko sklepamo, da storilnost ni padla. Res je, da je osnova za dvig storilnosti dobra organizacija dela in predvsem zadostna in pravočasna oskrba z materialom in energijo. To pa tudi letos ni bil slučaj in naša prva skrb naj velja zagotoviti te pogoje za dvig storilnosti. V tej zvezi pa morajo vsekakor kolektivni spremeniti dosedanje razvrstitve dopustov, katerih večina, ponekod celo kolektivno, je bila v času, ko je bilo električne energije na pretek. Pravica do zakonitega odmora se je spremenila v pravico letovanja.

Seveda, če pa pogledamo z druge strani, kako so se izvajali ukrepi, ki direktno stimulirajo delavca k dvigu efekta dela, pa moramo kljub vsemu ugotoviti slabo sliko.

V teku I. polletja se število delavcev, ki delajo po normi, v industriji v povprečju ni bistveno spremenilo. Porast kaže 2%.

Večji napredek se kaže v kmetijstvu, kjer se je pravzaprav to vprašanje začelo šele reševati. Tu imamo ob koncu polletja 18% zaposlenih, ki delajo po normi. Prav tako je večji skok v gradbeništvo, kjer izgleda, da je konkurenca pozitivno vplivala tudi v tej smeri.

Povprečno doseganje norm se suče okrog 110%, kar daje dokaj normalno sliko. Nezadovoljiva je bila v I. polletju še vedno situacija pri premijskih pravilnikih. V I. polletju jih je imelo samo 75 industrijskih podjetij (t. j. 50%). V II. polletju se sicer zaradi obvezne uvedbe istih situacij delno izboljšuje, vendar bo potrebno še nekaj časa, da se bodo pravilniki v resnici uveljavili in služili svojemu namenu.

To so glavni problemi letošnjega izpolnjevanja družbenega plana, ki obenem postavljajo nalogo za bodoče. Upoštevali, da so že konec I. polletja obstajali boljši pogoji za njihovo reševanje ter da je že normalno dinamika II. polletja jačja, menim, da ob mobilizaciji vseh pozitivnih sil, predvsem pa organov delavskega upravljanja in aktivizacije delovnega človeka preko upravnih in političnih forumov obstajajo objektivni pogoji, da se družbeni plan v predvideni višini realizira.

Bilanca sredstev Okrajnega ljudskega odbora nam kaže v primerjavi z doseženimi rezultati v gospodarstvu pravzaprav slabšo sliko, saj je realizacija proračunskih dohodkov dosegla komaj 35% plana, dočim so bili izdatki potrošeni v višini 38,4% predvidenih. Ta slika se seveda še poslabša, če upoštevamo, da je dotok sredstev v proračun normalno zaradi tehnike obračunavanja najmanj v enem mesečnem zaostanku, ter je znašal koncem junija le 28,2% plana. Tako okraj kakor občinski ljudski odbori živijo torej kakor vemo, večinoma na kreditu, kar bi bilo v višini dvanajstine letnih izdatkov ob realnem planu normalno.

Nov zakon o proračunih pa tudi tega ne dopušča in določa, da z dohodki po 1. januarju ne moremo kriti izdatkov, realiziranih do konca decembra. Ta prehod bo težak, praktično sploh nemogoč brez težjih proračunskih pretresljajev. Zato se moramo na njega pripraviti. Pravilno in praktično bi bilo, da se podaljša tok vplačil proračunskih dohodkov iz gospodarstva do zakoničnega roka za položitev decembrskega obračuna, to je za približno 1 mesec, sicer se pa bodo morali

ljudski odbori dogovoriti z gospodarskimi organizacijami za akontacije.

Realizacija nam kaže, da dotok sredstev zaostaja še v večji meri kot samo za dvanajstino. Vzrok za to leži predvsem na slabi realizaciji proračunskih dohodkov iz gospodarstva, ki skoraj za celih 10% v tej ostajajo za ustvarjenim celotnim dohodkom v gospodarstvu.

Poglejmo predvsem dotok proračunskega prispevka iz dohodkov gospodarskih organizacij, ki se v celoti, kakor vemo, odvaja avtomatsko na podlagi zvezne lestvice, in polnitev kaže le 31%, dočim je dobiček celotnega gospodarstva povečan za 43%. Participacija zveznega podjetij teče pri tem v glavnem normalno, ostanek dobička, ki ga po letošnjih predpisih v zvezi s budžet, pa je realiziran, celo s odstopki. Iz tega jasno izhaja, da gre izračun po instrumentu upravnih, v praksi ni bila preverjena, na škodo ljudskega odbora, na katero smo opozarjali že ob sprejemanju plana, ter bo nujno to razdeliti popraviti. Samo s tem se namreč dvigne realizacija proračunskih dohodkov za okoli 4%, s tem tudi s teh vplačil, ter bi bil dotok sredstev vsklajen s proračunskimi izdatki.

To nas pa nikakor ne sme ustavljati, da bi pozabili na dotok ostalih dohodkov, predvsem dohodkov od prebivalstva.

Med dohodki iz gospodarstva kaže še slabo realizacijo prometnih dohodkov od maloprodaje. Zaradi poznega sprejemanja družbenih planov namreč večina trgovskih organizacij ni obračunala. Situacija pa se je bistveno spremenila v II. polletju, saj je že avgusta znašala realizacija 36% v občini-Center, ima večino te dajatve, pa še 42% So primeri, predvsem okolijske trgovine, ko so posamezna podjetja prišla v težave, ker se v celotnem obročnem odplačevanju. Če se namreč ni izvedel prenos sredstev iz trgovine na delovne belo v trgovino na malo, predvsem krivda grosistične trgovine, ki je prosta sredstva seveda uporabljala za obratna sredstva, to se mora takim podjetjem pririti polletne obračune. Vsekakor pa bodo taka grosistična podjetja z višino oproščenih sredstev znižala maržo ter s tem znižala grosistično ceno, s čimer bo maloprodajna mreža krila izpad v kalkulaciji.

Vzrok izpada prometnega dohodka zasebnikov pa se že paralizira z intervencijo finančnih organov, leži vzrok predvsem v nepravilnem odvajanju s strani gospodarskih organizacij in ustanov. Tozadevna dejavnost zasebnikov se namreč ni bistveno spremenila.

Posebni proračunski prispevek iz plačil, ki ga plačujejo trgovska, gostinska in projektantska podjetja po realizaciji I. polletja prav tako kaže na nerealen plan. Vendar v obračunih zajet samo davek na plače po tarifnih pravilnikih, čim se bo na plače iz dobička obračunal še ob koncu leta. Smatram za pravilno, da omenjene gospodarske organizacije ta davek namreč raje že med letom. Obstaja namreč nevarnost, da začasni obračuni peljejo podjetja v previsoko izplačevanje plač iz dobička. Iz podatkov je namreč razvidno, da so razne trgovska podjetja dosegla I. polletju razmeroma visoke plače. Mogoče da je v teh podatkih zapaden tudi davek, vendar moramo na tem mestu priporočiti vsem občinskim odborom, da ponovno pregledajo odobrene procenete za for-

Pa ga spion numajo.

Ko smo sprejemali okrajni družbeni plan, so se nam zdelo sredstva skladov, s katerimi bomo razpolagali v letošnjem letu, izredno visoka. Predvsem je bil visok investicijski sklad, saj smo v lanskem letu pomagali industrijskim podjetjem samo s sredstvi iz natečenih anuitet. Toda naknadno zvezni predpisi so naše račune prekržili.

a) Zvišanje oskrbnega dne v bolnicah in zvišanje cene storitvam v zdravstvenih domovih sta v povprečju od leta 1955 porasla za nad 20%. Posebno se obeti pri proračunskih izdatkih zvišanje cen v Kliničnih bolnicah, ki so že v teku tega leta ponovno zvišale cene. Tako se je n. pr. cena v porodniški kliniki od začetka leta 1955 zvišala od 1480 dinarjev do konca leta 1955 na 1700 in v teku leta 1956 ponovno na 1988 dinarjev (to je skupno za 34%). Na pediatrični kliniki je bila v januarja 1955 cena 1110 dinarjev,

S tem predlagam poročilo o izvršitvi družbenega plana v I. polletju v odobritev.

demiji v prosvetni službi, ki je s preureditvijo doma Majde Vrhovnikove v zasilno bolnico še vedno prizadeta.

Zdravstvena služba je našla polno razumevanja tudi pri vseh ostalih tajništvih. Zelo uspešen način sodelovanja so pokazale gostinska, trgovinska in obrtna zbornica, posebno zadnja, ki je s samoiniciativnimi ukrepi pripravila instalaterske in druge obrtnike do hitrega in prioritarnega dela pri asanacijah šolskih sanitarij.

Prav tako je zdravstvena služba našla brez kakih uradnih ukrepov vestne sodelavce v športnih in telovadnih organizacijah, ki so svoje

delovanje prilagodile epidemiološki situaciji.

Lutkovno gledališče, mladinski kino, baletna šola, kotalkališče, podjetje »Snaga« in celo železniški promet je svoje poslovanje skušal po danih možnostih prilagoditi potrebam zdravstvene službe.

Zaradi epidemije je sanitarno-inšpekcijska služba skupno s tržno inšpekcijo in veterinarji posebno poostрила sanitarno higienski nadzor nad obrati živilske stroke.

Poleg rednega dela je bilo v mesecu septembru izvršenih 470 pregledov živilskih obratov vseh vrst. Zaradi grobe kršitve higienskih predpisov je bilo 46 oseb oziroma pod-

jetij predanih v upravno-kazensko postopanje, 2 primera pa je bilo potrebno prijaviti javnemu tožilstvu.

Kjer so bili pogoji obratovanja nezdržljivi z veljavnimi predpisi, je bila odrejena začasna ali trajna zatvoritev obrata. Ta ukrep je prizadel 9 trgovin z živili, 7 gostinskih obratov, 2 pekariji oziroma slaščičarni in 4 živilske obrate ostalih strok, skupno 22 obratov.

Odločni ukrepi so bili na mestu, stanje higiene v večini obratov se je vidno zboljšalo. Ni izključeno, da je tudi ta ukrep pripomogel, da se epidemija ni razširila, da je ostala na relativno nizki stopnji in da je že tako rekoč pri kraju.

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 10. februarja 1948 z odlokom MLO Ljubljana, Tajn., št. 694/48. Podjetje je registrirano v Registru državnih gospodarskih podjetij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani. Gostinsko podjetje »Sokol« sestavljata dve gostišči »Sokol« in »Kolovrat«. Medsebojni odnosi so urejeni na podlagi posebne pogodbe, ki je potrjena po bivšem MLO Ljubljana in registrirana pri Okrožnem gospodarskem sodišču. Plan realizacije gostinskih storitev sta obe gostišči presegli za 15 %. Število zaposlenih se je gibalo v stalni višini okoli 30 oseb. Delno je podjetje zaposlilo tudi honorarne moči.

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 10. februarja 1948 z odlokom MLO Ljubljana, Tajn., št. 694/48. Podjetje je registrirano v Registru državnih gospodarskih podjetij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani. Gostinsko podjetje »Sokol« sestavljata dve gostišči »Sokol« in »Kolovrat«. Medsebojni odnosi so urejeni na podlagi posebne pogodbe, ki je potrjena po bivšem MLO Ljubljana in registrirana pri Okrožnem gospodarskem sodišču. Plan realizacije gostinskih storitev sta obe gostišči presegli za 15 %. Število zaposlenih se je gibalo v stalni višini okoli 30 oseb. Delno je podjetje zaposlilo tudi honorarne moči.

Izvelek iz poročila o poslovanju gostinskega podjetja »SOKOL«, Ljubljana, Ciril-Metodova 18, v letu 1955

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 10. februarja 1948 z odlokom MLO Ljubljana, Tajn., št. 694/48. Podjetje je registrirano v Registru državnih gospodarskih podjetij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani. Gostinsko podjetje »Sokol« sestavljata dve gostišči »Sokol« in »Kolovrat«. Medsebojni odnosi so urejeni na podlagi posebne pogodbe, ki je potrjena po bivšem MLO Ljubljana in registrirana pri Okrožnem gospodarskem sodišču. Plan realizacije gostinskih storitev sta obe gostišči presegli za 15 %. Število zaposlenih se je gibalo v stalni višini okoli 30 oseb. Delno je podjetje zaposlilo tudi honorarne moči.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	1.972	1.	Sklad osnovnih sredstev	1.972
2.	Investicije v teku	2	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	—
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	1.597	3.	Razni skladi	1.444
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	1.243	5.	Drugi viri finansiranja investicij	2
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	85	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	255
6.	Druga aktiva	476	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.702
7.	Razporejeni dobiček	483	8.	Druga pasiva	—
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:			9.	Dobiček	483
		5.858	10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		
					5.858

Vodja računovodstva:
Hribar Sveto

Predsednik upravnega odbora:
Vergan Marica

Direktor podjetja:
Ster Fanl

Izvelek iz poročila o poslovanju trgovskega podjetja »TOBAK«, Ljubljana, Likožarjeva 8, v letu 1955

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 10. februarja 1948 z odlokom MLO Ljubljana, Tajn., št. 694/48. Podjetje je registrirano v Registru državnih gospodarskih podjetij pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani. Trgovsko podjetje »Tobak« sestavljata dve trgovini »Tobak« in »Kolovrat«. Medsebojni odnosi so urejeni na podlagi posebne pogodbe, ki je potrjena po bivšem MLO Ljubljana in registrirana pri Okrožnem gospodarskem sodišču. Plan realizacije trgovinskih storitev sta obe trgovini presegli za 15 %. Število zaposlenih se je gibalo v stalni višini okoli 30 oseb. Delno je podjetje zaposlilo tudi honorarne moči.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

PASIVA

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	12.772	1.	Sklad osnovnih sredstev	12.772
2.	Investicije v teku	13.392	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	15.131
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	—	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij	—
4.	Skupna obratna sredstva	52.599	5.	Drugi viri finansiranja investicij	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			B. Viri obratnih sredstev		
5.	Kupci in druge terjatve	35.096	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	62.541
6.	Druga aktiva	449	C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
D. Finančni uspeh			7.	Dobavitelji in druge obveznosti	22.726
7.	Razporejeni dobiček	936	8.	Druga pasiva	1.138
8.	Izguba	—	D. Finančni uspeh		
Skupaj:			9.	Dobiček	936
		115.244	10.	Kritje izgube	—
			Skupaj:		
					115.244

Vodja računovodstva:
Privšek Jože

Predsednik upravnega odbora:
Pavič Čedo

Direktor podjetja:
Kosmač Jože

Izveček iz poročila o poslovanju restavracije »LJUDSKA KUHINJA«, Ljubljana, Streliška 12, v letu 1955

Celotni promet v letu 1955 je znašal 54.526.156 din, povprečno število gostov-abonentov je znašalo 1800 za kosilo in 1000 za večerjo. Skupno smo izdali 627.584 kosil in 333.650 večerij. Vse te posle je opravljalo povprečno po 51 ljudi. Zaloge blaga in ostalega materiala so se gibale v višini, ki je potrebna za nemoteno poslovanje podjetja.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	3578	1.	Sklad osnovnih sredstev	3.578
2.	Investicije v teku	347	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	1.911
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	1.891	3.	Razni skladi	347
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	82	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	—
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
5.	Kupci in druge terjatve	2895	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	1.922
6.	Druga aktiva	—	8.	Druga pasiva	895
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh		
7.	Razporejeni dobiček	—	9.	Dobiček	—
8.	Izguba	—	10.	Kritje izgube	8.793
Skupaj:		8.793	Skupaj:		8.793

Vodja računovodstva:
Komavli Angela

Predsednik upravnega odbora:
Tihelj Marija

Direktor podjetja:
Bratkovič Antonija

Izveček iz poročila o poslovanju ONPZ igračarjev in galanteristov »GALIS«, Ljubljana, Vodnikova 17, v letu 1955

Doseženi promet je bil za 56,8 % višji od predvidenega po načrtu. Celotni dohodek je znašal 10.509.746 din. Vrednost osnovnih sredstev je bila povečana za 898.022 din. Povprečno je bilo zaposlenih 24 delavcev in uslužbencev.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	1.108	1.	Sklad osnovnih sredstev	1.108
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	1.500
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	1.500	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	1.179	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	519
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
5.	Kupci in druge terjatve	25.090	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	3.296
6.	Druga aktiva	6.447	8.	Druga pasiva	25.417
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh		
7.	Razporejeni dobiček	9	9.	Dobiček	9
8.	Izguba	—	10.	Kritje izgube	—
Skupaj:		35.333	Skupaj:		35.333

Vodja računovodstva:
Aleksič Božidar

Predsednik upravnega odbora:
Premelič I. Ladislav

Direktor podjetja:
Pate Franc

Izveček iz poročila o poslovanju podjetja »KROJ«, Ljubljana, Poljanska 15, v letu 1955

Podjetje je bilo ustanovljeno dne 6. januarja 1948 z odl. št. 335/48 RLO I gl. m. Ljubljana. V teku leta 1955 je podjetje zaposlovalo povprečno 150 delavcev in uslužbencev, ter ustvarilo 112.112.917 din prometa. Obveznosti do družbene skupnosti so bile v redu poravnane. Podjetje je rentabilno, knjigovodstvo ažurno in v redu. Delavski svet oziroma upravni odbor sta imela zasedanja redno in so se tekoči problemi sprosti reševali.

AKTIVA

BILANCA na dan 31. decembra 1955

Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din	Zap. št.	Naziv postavke	Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva			A. Viri osnovnih in izločenih sredstev		
1.	Osnovna sredstva	3.769	1.	Sklad osnovnih sredstev	3.769
2.	Investicije v teku	—	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije	812
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	997	3.	Razni skladi	—
B. Obratna sredstva			B. Viri obratnih sredstev		
4.	Skupna obratna sredstva	1.158	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)	12.000
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva			C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva		
5.	Kupci in druge terjatve	23.604	7.	Dobavitelji in druge obveznosti	16.362
6.	Druga aktiva	3.415	8.	Druga pasiva	4.865
D. Finančni uspeh			D. Finančni uspeh		
7.	Razporejeni dobiček	4.085	9.	Dobiček	—
8.	Izguba	—	10.	Kritje izgube	37.028
Skupaj:		37.028	Skupaj:		37.028

Vodja računovodstva:
Olup Zvonimir

Predsednik upravnega odbora:
Klopčič Tinca

Direktor podjetja:
Stanič Viljem

Izveček iz poročila o poslovanju gostinskega podjetja »STARI TIŠLER«, Ljubljana, Kolodvorska 24, v letu 1955

Promet je znašal 35,626.235 din, v primeri s planom 132 %. Knjigovodstvo je bilo ažurno in v redu. Vse obveznosti so bile pravočasno izpolnjene. Zaposlenih je bilo povprečno 35 oseb.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

AKTIVA		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Zap. št.	Naziv postavke
	Znesek v 000 din		Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva		A. Viri osnovnih in izločenih sredstev	
1.	Osnovna sredstva	1.	Sklad osnovnih sredstev
2.	Investicije v teku	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	3.	Razni skladi
		4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij
		5.	Drugi viri finansiranja investicij
B. Obratna sredstva		B. Viri obratnih sredstev	
4.	Skupna obratna sredstva	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva		C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva	
5.	Kupei in druge terjatve	7.	Dobavitelji in druge obveznosti
6.	Druga aktiva	8.	Druga pasiva
D. Finančni uspeh		D. Finančni uspeh	
7.	Razporejeni dobiček	9.	Dobiček
8.	Izguba	10.	Kritje izgube
	Skupaj:		Skupaj:

Vodja računovodstva:
Markovič Zdenka

Predsednik upravnega odbora:
Lesjak Ivanka

Direktor podjetja:
Bučar Janez

Izveček iz poročila o poslovanju tovarne kemičnih izdelkov »ARBO«, Podgrad, Ljubljana-Polje, v letu 1955

Dosežen promet je znašal 95,744.000 din in je bil za 92,3 % večji v primerjavi z letom 1954, ter za 1,3 % večji od predvidenega načrta. — Proizvedeno je bilo skupno 724 ton izdelkov, od tega 596 ton destilatov, 86 ton anorganskih soli in 42 ton raznih organskih produktov. Zaposleno je bilo povprečno 37 oseb, kar je za 5 več kot v letu 1954.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

AKTIVA		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Zap. št.	Naziv postavke
	Znesek v 000 din		Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva		A. Viri osnovnih in izločenih sredstev	
1.	Osnovna sredstva	1.	Sklad osnovnih sredstev
2.	Investicije v teku	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	3.	Razni skladi
		4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij
		5.	Drugi viri finansiranja investicij
B. Obratna sredstva		B. Viri obratnih sredstev	
4.	Skupna obratna sredstva	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva		C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva	
5.	Kupei in druge terjatve	7.	Dobavitelji in druge obveznosti
6.	Druga aktiva	8.	Druga pasiva
D. Finančni uspeh		D. Finančni uspeh	
7.	Razporejeni dobiček	9.	Dobiček
8.	Izguba	10.	Kritje izgube
	Skupaj:		Skupaj:

Vodja računovodstva:
Rugelj Minka

Predsednik upravnega odbora:
Avsec Justin

Direktor podjetja:
Ing. Zupan Vlado

Izveček iz poročila o poslovanju trgovskega podjetja »NAPREDEK«, Domžale, v letu 1955

Podjetje trguje na drobno v osmih prodajalnah na območju občin Domžale in Moravče. Plan prometa je presežen za 25,6 %. Povprečno je bilo vsega zaposlenih 25. Na enega zaposlenega odpada 632.000 din prometa. Povprečna razlika v ceni, brez prevoznih stroškov in prometnega davka, 6,37 % od prometa. Materialni stroški, usluge in amortizacija 1,91 %, prispevki družbeni skupnosti in skladih pa 0,72 % od prometa. Podjetje je uspešno poslovalo.

BILANCA na dan 31. decembra 1955

AKTIVA		PASIVA	
Zap. št.	Naziv postavke	Zap. št.	Naziv postavke
	Znesek v 000 din		Znesek v 000 din
A. Osnovna in izločena sredstva		A. Viri osnovnih in izločenih sredstev	
1.	Osnovna sredstva	1.	Sklad osnovnih sredstev
2.	Investicije v teku	2.	Dolgoročni krediti za dokončane investicije
3.	Izločena sredstva in druga investicijska sredstva	3.	Razni skladi
		4.	Dolgoročni kredit za finansiranje investicij
		5.	Drugi viri finansiranja investicij
B. Obratna sredstva		B. Viri obratnih sredstev	
4.	Skupna obratna sredstva	6.	Viri obratnih sredstev (skupno)
C. Sredstva v obračunu in druga aktiva		C. Viri sredstev v obračunu in druga sredstva	
5.	Kupei in druge terjatve	7.	Dobavitelji in druge obveznosti
6.	Druga aktiva	8.	Druga pasiva
D. Finančni uspeh		D. Finančni uspeh	
7.	Razporejeni dobiček	9.	Dobiček
8.	Izguba	10.	Kritje izgube
	Skupaj:		Skupaj:

Vodja računovodstva:
Pilih Franjo

Predsednik upravnega odbora:
Rape Jože

Direktor podjetja:
Korošec Jurij

